

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НБУ І ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА» Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Рік навчання: <u>4-й</u>, семестр <u>7-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Фінансів, банківської справи та</u> <u>страхування</u> Мова викладання: <u>українська</u>
Лектор курсу	д.е.н., проф. Вдовенко Лариса Олександрівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>vdoenko_larisa@i.ua</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «НБУ і грошово-кредитна політика» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 26 год.; практичні заняття - 24 год., самостійна робота - 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при проходженні практики, подальшому навчанні на другому (магістерському) рівні вищої освіти та фаховій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «НБУ і грошово-кредитна політика» спрямована на забезпечення фундаментальної і практичної професійної підготовки фахівців в області фінансів, банківської справи та страхування, а також засвоєння практичних аспектів грошово-кредитної політики основного регулятора.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування системи знань з теорії і практики в сфері грошово-кредитної політики, використання грошово-кредитного інструментарію в сучасній кредитній системі, дослідження ролі кредиту в економіці держави як невід'ємного елементу підготовки висококваліфікованих бакалаврів та їх професійного зростання.

Завдання вивчення дисципліни

1. Закріплення і поглиблення знань здобувачів щодо основ функціонування банківської та парабанківської системи, призначення та ролі кредиту в розвитку економіки країни, кредитування та фінансування банків та їх механізмів.
2. Освоєння і розвиток здобувачами навичок самостійної роботи.
3. Орієнтація здобувачів на пошук оптимального варіанту.
4. Вивчення питань здобувачами, які призначені для самостійного опрацювання.
5. Підготовка здобувачів до ефективного вивчення наступних фінансових дисциплін.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК 08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів,

банківської справи та страхування.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку;

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

План вивчення навчальної дисципліни

	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Виникнення, завдання та функції НБУ	4	4	13
2	НБУ – центральний банк України	2	2	13
3	Емісія грошей і регулювання готівкового грошового обігу	2	2	13
4	Кредитно-розрахункове обслуговування комерційних банків	4	4	13
5	Регулювання банківської діяльності. Банківський нагляд.	4	4	12
6	Національний банк – банкір і фінансовий агент уряду.	2	2	12
7	Валютне регулювання і контроль	4	2	12
8	Грошово-кредитна політика та інструмент її реалізації.	4	4	12
	Разом	26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Виконання індивідуального завдання є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної дисципліни. Підготовка завдання передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних економічних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних із темою завдання. Індивідуальне завдання передбачає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості, комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження, теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок, наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології. Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

Види самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	24	Щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел)	26	Щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Виконання індивідуальних творчих завдань (виконання презентації за заданою проблемною тематикою, рефератів, тез, статей)	40	Щотижнево	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10	2 рази на семестр	Тестування
Разом		100		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бездітко Ю.М., Посаднева О.М. Грошово-кредитна політика НБУ. Навч. Посібник. 2020. 190 с.
2. Вдовенко Л.О. Депозитна політика банку як основа забезпечення стійкості й надійності ресурсної бази. *Інфраструктура ринку*. 2019.№27.С. 278-283.
3. Вдовенко Л.О. Кредитна політика системно важливих банків в Україні. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018.№11(39). С.73-83.
4. Вдовенко Л.О. Кредитні ризики в системі банківського кредитування. *Економічний часопис ХХІ*. 2013. №3-4. С.79-82.
5. Вдовенко Л.О. Кредитування в АПК. Навчальний посібник. Вінниця, ВНАУ. 2019.148 с.
6. Вдовенко Л.О., Вдовенко І.С. Фінансові аспекти розвитку підприємств аграрного сектора економіки: Монографія. Вінниця: ТОВ «Друк» 2022. 200 с.
7. Вдовенко Л.О., Мороз К.М., Ковальчук Т.В. Грошово-кредитна політика НБУ та її вплив на банківську діяльність. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип.35. С.362-368.
8. Вдовенко Л.О., Черненко О.С. Високий рівень капіталізації – основа зміцнення банківської системи України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. №4(20).С.84-96.
9. Малік М.И., Вдовенко Л.О. Монетарні інструменти стимулювання кредитної активності комерційних банків. *Економіка АПК*. 2013 №11. С.61-67.
10. Центральний банк і грошово-кредитна політика. Підруч. / А.В. Сілакова, Г.І. Лановська, Н.І. Климаш, [та ін.] за заг. ред. Т.А. Говорушко. Львів «Магнолія 2006», 2015. 224 с.

Додаткова література

1. Васюренко О.В. Банківські операції: Навчальний посібник / О.В. Васюренко. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Знання, 2001. 255 с.: ил, табл. (Вища освіта ХХІ століття)
2. Васюренко О.В. Банківські операції: Навчальний посібник/ О.В. Васюренко. 4-е вид., перероб. і доп.. К.: Знання, 2008. 324 с.
3. Ващенко Ю.В. Банківське право: Навчальний посібник/ Ю.В. Ващенко; Київський національний університет ім. Т. Шевченка. К.: ЦНЛ, 2006. 344
4. Вдовенко Л.О. Зміцнення банківського сектору — основа стійкості фінансової системи : *Економічний аналіз: збірник наукових праць Тернопільського національного економічного університету*. Випуск 11. Частина 1. м. Тернопіль. 2012. С.309-313.
5. Вдовенко Л.О. Кредит в системі фінансового забезпечення аграрних підприємств. *Збірник наукових праць Львівського національного університету імені Івана Франка*. Серія економічна. Випуск 25. 2011. С. 35-37.

6. Вдовенко Л.О. Необхідність поліпшення якості кредитного портфеля банківських установ. Прикладна наука та інноваційний шлях розвитку національного виробництва. *Матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет - конференції. 4-5 жовтня 2012 року. М.Тернопіль.* С. 140-143.
7. Вдовенко Л.О. Роль банківської системи України у механізмі кредитного забезпечення аграрних підприємств. *Економіка та управління АПК: Збірник наукових праць Білоцерківського національного аграрного університету.* 2011. Випуск 6 (89). С.67-71.
8. Вдовенко Л.О. Роль комерційних банків у розвитку економіки України. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (Економічні науки).* №1(21). Том 3. Мелітополь. 2013. С. 65-70.
9. Вдовенко Л.О. Сутність кредиту як економічної категорії / 7 *Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету. м. Кам'янець - Подільський .* 2012. Випуск 20. Том 2. С.432-435.
10. Вдовенко Л.О., Вдовенко О.С. Стабільність розвитку банківської системи як основа кредитного забезпечення суб'єктів господарювання. *Збірник тез економічної наукової Інтернет-конференції «Перспективи створення сильної економіки для сучасної України.* 12 жовтня 2011 р. Тернопіль. С.80-83.
11. Вдовенко Л.О., Садовська А.Е. Вплив фінансової кризи на діяльність банків. Проблеми облікового, контрольного і аналітичного забезпечення управління підприємством. *Матеріали I регіональної науково-практичної конференції. м. Вінниця.* 2011 р. С.34-37.
12. Качан О.О. Банківське право: Навчальний посібник/ О.О.Качан; Національна академія внутрішніх справ. К.: Юрінком Інтер, 2000. 288 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека економіста. URL: [http:// www.library.if.ua](http://www.library.if.ua)
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: rada.gov.ua
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: kmu.gov.ua
4. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: me.gov.ua
5. Офіційний сайт Держкомстату України. URL: ukrstat.gov.ua
6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: bank.gov.ua
7. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів. URL: <http://www.minfint.gov.ua>
9. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org>.
10. Фінансовий ринок. URL: [http:// www.finmarket.info](http://www.finmarket.info)

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	2
3	Виконання самостійної роботи	6
4	Виконання контрольних робіт, тестування, розв'язування задач	10
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою)	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
7	Участь у роботі на практичних заняттях	2
8	Виконання самостійної роботи	6
9	Виконання контрольних робіт, тестування, розв'язування задач	10
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою)	10
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилення на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	зараховано
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни